



บทที่ ๒

### วิธีดำเนินงานและรวบรวมข้อมูล

#### วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการบริหารงานด้านสุศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครูที่มีอยู่ตามภาคการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้ที่จะให้ข้อเท็จจริงในการบริหารงานสุศึกษาได้ถูกต้องนั้นจึงอยู่ตามภูมิภาคที่ไกลจากผู้วิจัย เสียส่วนมากยากที่จะทำการติดต่อได้โดยตรง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสำรวจงานบริหารด้านสุศึกษาที่กำลังปฏิบัติอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๐๘ นี้มาเป็นแนวทางของการศึกษา โดยการใช้แบบสอบถามที่ส่งไปทางไปรษณีย์กับการสัมภาษณ์ผู้ที่ได้ปฏิบัติงานด้านบริหารสุศึกษาในส่วนกลาง เป็นเครื่องมือดำเนินการวิจัยนี้

#### ข้อมูล

##### ลักษณะของข้อมูล

ประชากรที่ได้คัดเลือกนำมาทำการวิจัย ได้แก่ผู้ที่รับผิดชอบการบริหารการสุศึกษาของสถาบันการฝึกหัดครู อันประกอบด้วยหัวหน้าหมวดวิชาสุศึกษา พยาบาลประจำโรงเรียน ผู้สอนวิชาสุศึกษาของสถาบันการฝึกหัดครูในภาคการศึกษาต่าง ๆ ทั้ง ๑๑ ภาคของประเทศไทย ดังที่ปรากฏอยู่ในตารางข้างล่างนี้ ซึ่งแต่ละสถาบันจะมีตัวแทนประชากรตอบแบบสอบถามไม่ครบจำนวนทั้งสามคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะของสถาบันที่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครู หรือวิทยาลัยครู และเนื่องจากในบางสถาบันมีผู้บริหาร คนเดียวที่ทำหน้าที่รวมทั้งหมด ดังนั้นในกรณี เรนนี้ผู้ตอบแบบสอบถามแห่งนั้นจึงมีคนเดียว

ตารางที่ ๑

จำนวนโรงเรียนและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษาต่าง ๆ \*

ภาคการศึกษา	โรงเรียนฝึกหัดครู	วิทยาลัยครู	รวม
ภาคการศึกษา ๑	๘	๘	๘
ภาคการศึกษา ๒	-	๑	๑
ภาคการศึกษา ๓	๒	๑	๓
ภาคการศึกษา ๔	๑	๑	๒
ภาคการศึกษา ๕	-	-	-
ภาคการศึกษา ๖	๒	๑	๓
ภาคการศึกษา ๗	๒	๑	๓
ภาคการศึกษา ๘	-	๑	๑
ภาคการศึกษา ๙	๑	๑	๒
ภาคการศึกษา ๑๐	-	๑	๑
ภาคการศึกษา ๑๑	-	๑	๑
ภาคการศึกษา ๑๒	๑	-	๑
รวม	๑๓	๑๘	๓๑

ปริมาณของข้อมูล

ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบสอบถามไปตามผู้ที่รับผิดชอบการบริหารงานด้าน  
สูงศึกษาที่ประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชาสูงศึกษา พยาบาลประจำโรงเรียน และผู้สอนวิชา

\* เอกสารของแผนกโครงการ กองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวง  
ศึกษาธิการ ๑ มี.ค. ๒๕๐๘

สุชศึกษาที่ในสถานับการฝึกหัดครูที่เป็นโรงเรียนฝึกหัดครู ๑๓ แห่ง วิทยาลัยครู ๑๔ แห่ง รวม ๒๗ แห่งตามตารางข้างคนั้น จำนวนประชากรที่ส่งแบบสอบถามไปให้ตอบรวมทั้งสิ้น ๔๐ คน ได้รับคืนมา ๔๐ ฉบับ หรือประมาณ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

ความเชื่อถือใจของขอมูล

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง ๔๐ คน ที่จัดส่งแบบสอบถามไปให้ตอบนั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ทั้งงานด้านการศึกษา และงานปฏิบัติด้านสุชศึกษาในโรงเรียนมาแล้วเป็นอย่างดี จำนวนปีที่เคยได้รับฝึกหัดของงานด้านนี้มากมีคาเฉลี่ยถึง ๑๗ ปี ก็ยังมีวุฒิสามัญ วุฒิพิเศษด้านสุชศึกษา และวุฒิศูทงในประเทศและต่างประเทศคละปนกัน ตลอดจนการเข้าร่วมการอบรมด้านสุชศึกษามาแล้วก็ดี พอจะให้ความเชื่อถือในการที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชากรของสถานับนั้นตอบแบบสอบถามให้ ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อมั่นในการวิจัยครั้งนี้ว่าจะต้องได้ข้อเท็จจริงพอที่จะให้ความเชื่อถือเป็นเกณฑ์ปฏิบัติได้อย่างดี

วิธีการดำเนินงาน

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้การศึกษาจากตำราอนามัย รายงานและเอกสารการอนามัยโรงเรียนกับทำการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารสุชศึกษาโรงเรียนในสถานับการฝึกหัดครูที่มีการบริหารงานด้านสุชศึกษาโรงเรียนคี่เคอหลายแห่ง เพื่อรวบรวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสุชศึกษาโรงเรียน เช่น ในด้านกาสุชาภิบาล การบริการอนามัย การสอนสุชศึกษาในโรงเรียน ปัญหาและวิธีจัดดำเนินการการบริหารสุชศึกษาและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการสุชศึกษาโรงเรียนมาใช้เป็นแนวประกอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยยึดหลักคำถามชนิดที่ให้ออบความนำหนักความสำคัญ (Rating Scale) และให้ตอบโดยเสรี แบบสอบถามที่สร้างไคนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ไคปฏิบัติงานด้านสุชศึกษา วุฒิสามัญ วุฒิศูทง จำนวนครั้งที่ไครับการอบรมเกี่ยวกับงานสุชศึกษาทั้งโดยตรง และทางอ้อม ตลอดจนระดับของสถานับที่ไคปฏิบัติงานอยู่ ส่วนที่ ๒



เป็นข้อสอบถามโดย เฉพาะมีข้อสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาโรงเรียนทั้งสิ้นรวม ๔ หมวดใหญ่  
 หมวดแรกเกี่ยวกับงานในหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาโรงเรียน ๒๕ ข้อย่อย หมวดที่ ๒  
 เกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานศึกษา ๒๖ คำถาม หมวดที่ ๓ เกี่ยวกับการจัดและ  
 วิธีการดำเนินงานศึกษาโรงเรียน ๔ ข้อใหญ่ ซึ่งข้อ ๑ และ ข้อ ๒ มีอย่างละข้อ ข้อ ๓  
 มี ๑๖ ข้อ ย่อย ข้อ ๔ มี ๑๘ ข้อย่อย ข้อ ๕ มี ๑๒ ข้อ หมวดที่ ๔ เกี่ยวกับองค์  
 ประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมีอยู่ ๒๘ ข้อย่อย ใน  
 ๔ หมวดใหญ่ ๆ นั้น หมวดแรกใหญ่ครอบคลุมเลือกตอบในช่อง "คิดจะทำ, ทำอยู่เสมอ, ทำเป็น  
 ครั้งคราว และไม่ได้ทำ" หมวดที่ ๒ ใหญ่ครอบคลุมเลือกตอบว่า "ไม่มีปัญหา มีปัญหาน้อยที่สุด  
 มีปัญหาน้อย มีปัญหามาก และมีปัญหามากที่สุด" หมวดที่ ๓ ข้อแรกและข้อ ๒ ให้เลือกตอบ  
 ความเสรี ข้อ ๑, ๔, และข้อ ๕ ให้ตอบในช่อง "ทำมาก ทำน้อย ไม่ได้ทำ" หมวดที่ ๔  
 ให้เลือกตอบว่าข้อใด "จำเป็น จำเป็นอย่างยิ่ง ไม่จำเป็น" ทั้งนี้โดยนำเอาข้อมูลที่ยกร  
 รวมได้มาคำนวณหาความถี่เป็นร้อยละของหมวดใหญ่ ๆ ใดดังในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๒

จำนวนหัวข้อแบบสอบถามที่ใช้ในการทำ Pretest

รายการ	F	%
๑. งานในหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาโรงเรียน	๒๕	๒๐
๒. ปัญหาในการบริหารงานศึกษาในโรงเรียน	๒๖	๒๑
๓. การจัดและวิธีการดำเนินงานศึกษาโรงเรียน	๔๔	๓๔
๔. องค์ประกอบที่มีส่วนส่งเสริมการบริหารการศึกษา	๒๘	๒๐
รวม	๑๒๓	๑๐๐

### การส่งแบบสอบถาม

เพื่อที่จะให้แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้โดยลึกลับทำให้ผู้ตอบมีความเข้าใจคำถามแต่ละหัวข้อเหล่านั้นโดยแจ่มแจ้งจนสามารถตอบคำถามได้ตรงตามเป้าหมาย เป็นคำตอบที่เพียงตรงตามต้องการ ไม่มีอคติเบี่ยงเบนต่อความเป็นจริง จึงต้องมีการทดสอบ (Pretest) แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อหาข้อบกพร่องของคำถาม ภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของคำถาม ลำดับก่อนหลังของคำถามในแต่ละหัวข้อก่อน แบบสอบถามที่ได้นำไปทำ Pretest กับ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาสุขศึกษา พยาบาลประจำโรงเรียนในโรงเรียนฝึกหัดครู ๑ แห่ง วิทยาลัยครู ๓ แห่ง มีผู้ตอบรวม ๗ คน ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังในตารางที่ได้เสนอไว้ในภาคผนวกแบบสอบถาม ก.

### ตารางที่ ๓

ข้อสอบถามที่ผู้ตอบไม่สามารถตอบและที่เสนอเพิ่มเติม

หัวข้อที่	จำนวนข้อ
๑. ขอบขยที่ ๒๐	๑
๒. ข้อที่ ๑๒, ๑๓, ๑๕, ๒๐	๔
๓. ข้อที่ ๑ ขอบขยวิธีสอนที่ ๑, ๕, ๑๐,	๔
๔. ข้อที่ ๒๓, ๒๔	๒
๕. เพิ่มเติมข้อ ๒๕, ๒๖, ๒๗, ในข้อ ๔	๓
รวม	๑๔

ดังนั้นแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแล้วจึงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุดในที่สุด ดังที่ได้เสนอไว้ในตารางต่อไปหรือในแบบสอบถาม ข. ของภาคผนวก จึงได้จัดส่งแบบสอบถามนี้ออกไปยังสถาบันการฝึกหัดครูที่ ๒๐๗ แห่ง โดยจัดส่งออกไปเป็นทางราชการของกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู 000635

## ตารางที่ ๔

## จำนวนหัวข้อแบบสอบถามที่ไขสอบถามครั้งสุดท้าย

รายการ	ความถี่	เปอร์เซ็นต์
๑. งานในหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาโรงเรียน	๒๕	๑๔
๒. ปัญหาในการบริหารงานศึกษาในโรงเรียน	๓๖	๒๐
๓. การจัดและวิธีดำเนินงานศึกษาโรงเรียน	๔๔	๒๔
๔. องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการบริหารการศึกษา	๒๔	๑๓
รวม	๑๒๙	๑๐๐

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้ส่งให้ผู้ตอบที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาโรงเรียน พยายาม  
ผู้สอนวิชาศึกษา และหัวหน้าหมวดวิชาศึกษารวมทั้งสิ้น ๔๐ ฉบับ ได้รับคืนมา  
ทั้งหมด ๔๐ ฉบับ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถาม  
นี้มาวิเคราะห์โดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ตามหัวข้อของแบบสอบถามใน ๔ หมวดใหญ่ดังนี้ คือ

๑. งานในหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาโรงเรียน
๒. ปัญหาในการบริหารงานศึกษาในโรงเรียน
๓. การจัดและวิธีดำเนินงานศึกษาในโรงเรียน
๔. องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการบริหารการศึกษา